ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.



№ 3.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА***, *9-го Января.* — **1848** — *Wilno.* ***PIĄTEK***, *9-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3-го Января.

Высочайшимъ Приказомъ, 11 го Декабря, Старшій Адъютантъ Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи, состоящій по Арміи Подполковникъ *Байбаковъ*, назначается Плацъ-Маіоромъ въ Брестъ-Литовскъ, съ оставленіемъ по Арміи. — Брестъ-Литовскій Плацъ-Маіоръ, состоящій по Арміи Полковникъ *Дублянскій*, увольняется отъ службы за раною, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, Членъ Главнаго Правленія Училищъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Каммергеръ Князь *Волконскій*, перечисленъ въ Министерство Иностранныхъ Дѣлъ, и назначенъ состоять при Россійскомъ Посольствѣ въ Римѣ.

—

Въ Приказѣ Главноуправляющаго Путями Сообщенія и Публичными Зданіями отъ 6-го Декабря, изъяснено: „Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Въ Корпусѣ Инженеровъ Путей Сообщенія, по примѣру Корпуса Полевыхъ Инженеровъ и Военныхъ Поселеній, чина Маіора болѣе не имѣть, а Капитановъ производить впредь въ Подполковники.

2) Изъ числа положенныхъ нынѣ по штату въ Корпусѣ Путей Сообщенія 146 Маіоровъ, 65 причислить къ штатному числу Подполковниковъ, а 81 къ числу капитановъ; и такимъ образомъ имѣть:

Подполковниковъ, — вмѣсто 91 — 156.

Капитановъ, — вмѣсто 115 — 196.

3) Состоящихъ нынѣ въ Корпусѣ Инженеровъ Путей Сообщенія Маіоровъ, впредь до повышенія ихъ, по линіи, или за отличіе по службѣ, въ Подполковники, — оставить въ настоящемъ наименованіи, считая ихъ къ производству старшими предъ Капитанами, а сихъ послѣднихъ производить въ Подполковники не прежде, какъ по производствѣ въ этотъ чинъ Маіоровъ, или за особенное по службѣ отличіе, и

4) При переводѣ впредь Оберъ-Офицеровъ Корпуса Полевыхъ Инженеровъ и Военныхъ Поселеній, въ Корпусъ-Инженеровъ Путей Сообщенія, не повышать ихъ, какъ доселѣ было, въ слѣдующіе чины: такъ какъ, со введеніемъ въ Корпусѣ Путей Сообщенія чина Штабсъ-Капитана и уничтоженіемъ чина Маіора, Офицеры сего Корпуса, въ правахъ по производству въ чины, уравниваются съ Офицерами Полевыхъ Инженеровъ и Военныхъ Поселеній.

Подписалъ: Генералъ-Адъютантъ Графъ *Клейнмихель.*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 3-go Stycznia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 11-go Grudnia, Starszy Adjutant Sztabu Głównego Armii Czynnej, liczący się w Armii Podpółkownik *Bajbakow*, mianowany został Plac-Majorem w Brześciu-Litewskim, z pozostaniem w Armii: a dotychczasowy Plac-Major Brzesko-Litewski, liczący się w Armii Półkownik *Dublański*, uwolniony został, z powodu rany, ze służby, z mundurem i całkowitą pensyą, Ustawą z d. 6 Grudnia 1827 roku przepisaną.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, Rzeczywisty Radzca Stanu Szambelan Xiążę *Wołkoński*, Członek Dyrekcyi wyższéj szkół, przechodzi do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, i przyłączony zostaje do poselstwa Rossyjskiego w Rzymie.

—

W Rozkazie dziennym Główno-Zarządzającego Drogami Kommunikacyi i Budowami Publicznemi, z d. 6-go Grudnia, wyrażono: „Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość Najwyżéj rozkazać raczył:

1) Aby w Korpusie Inżenierów Kommunikacyi Dróg, na wzór Korpusu Inżenierów polowych i Osiedleń wojskowych, stopnia Majora nie było, a Kapitanów awansować odtąd na Podpółkowników.

2 Z liczby przepisanych teraz etatem w Korpusie Kommunikacyi Dróg 146 Majorów, 65-ciu policzyć do etatowéj liczby Podpółkowników, a 81 do Kapitanów, i tym sposobem mieć:

Podpółkowników 156, zamiast 91;

Kapitanów 196, zamiast 115.

3) Zostających obecnie Majorów w Korpusie Inżenierów Kommunikacyi Dróg, nadal, aż do awansu ich w linii, lub za odznaczenie się w służbie, na Podpółkowników — pozostawić w teraźniejszéj nazwie, licząc ich do awansu starszymi przed Kapitanami, a tych ostatnich posuwać na Podpółkowników nie prędzéj, jak po awansowaniu Majorów do tegoż stopnia, lub za szczególne odznaczenie się w służbie.

4) Przy przenoszeniu nadal Oficerów niższych z Korpusu Inżenierów polowych i Osiedleń wojskowych do Korpusu Inżenierów Kommunikacyi Dróg, nię podwyższać ich, jak było dotąd, do rang następnych; gdyż, z zaprowadzeniem w Korpusie Kommunikacyi Dróg rangi Sztabs-Kapitana i zniesieniem rangi Majora, Oficerowie tego Korpusu, w prawach do awansu w rangach, porównani są z Oficerami Inżenierów polowych i Osiedleń wojskowych.

Podpisał: Jenerał-Adjutant, Hrabia *Kleinmichel.*

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры.

Въ Москвѣ, съ 7 по 14 Декабря, вновь заболѣло холерою 159 человѣкъ и умерло 84.

Въ Казанской Губерніи, отъ 24 Ноября по 1 Декабря, умерло всего 551 человѣкъ, а заболѣвшихъ было 1,013.

Въ Оренбургской Губерніи, въ послѣднія двѣ недѣли, заболѣло вообще 558 человѣкъ, а умерло 293.

Въ Черниговской Губерніи болѣзнь почти прекратилась. Всего, съ начала эпидеміи по 9 Декабря, въ Черниговѣ умерло 233 человѣка, изъ 716 заболѣвшихъ.

Въ Могилевской и Кіевской Губерніи холера продолжается въ прежнемъ, нежестокомъ видѣ.

Въ Минской и Подольской Губерніяхъ болѣзнь развивается весьма медленно. Наиболѣе пострадалъ покуда городъ Бобруйскъ съ Уѣздомъ. Въ послѣднихъ числахъ Ноября эпидемія появилась и въ Новогрудскомъ Уѣздѣ.

Съ большею быстротою и силою холера дѣйствуетъ въ Народичахъ, въ Овручскомъ Уѣздѣ, Волынской Губерніи. Съ 20 Ноября, т. е. со времени открытія эпидеміи, по 5 Декабря, заболѣло всего 127 человѣкъ, изъ которыхъ 56 умерло.

2-го Декабря болѣзнь появилась въ городѣ Витебскѣ. Въ Городѣ Лепелѣ и его Уѣздѣ эпидемія появилась, около того же времени, въ весьма легкомъ видѣ; изъ 33 больныхъ въ Городѣ и Уѣздѣ умершихъ не было.

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemicznéj cholery.

W Moskwie od 7 do 14 Grudnia, zachorowało na cholerę 159, z których 84 umarło.

W Gubernii Kazańskiéj, od 24 Listopada do 1 Grudnia, zachorowało 1,013, umarło zaś 551.

W Gubernii Orenburgskiéj, w ciągu ostatnich dwóch tygodni, zachorowało w ogóle 588, a umarło 293.

W Gubernii Czernihowskiéj epidemia prawie ustaje. W ogólności od zjawienia się jéj do 9 Grudnia, w Czernihowie zachorowało 716, z których 233 umarło.

W Gubernii Mohylewskiéj i Kijowskiéj, cholera trwa jeszcze dotąd, lecz w słabym stopniu.

W Gubernii Mińskiéj i Podolskiéj choroba rozwija się bardzo powoli. Dotąd najwięcéj ucierpiało miasto Bobrujsk z powiatem. W ostatnich dniach Listopada, epidemia zjawiła się też w Powiecie Nowogródzkim.

Z większą szybkością i siłą, cholera działa w miasteczku Narodyczach, w Owruckim Powiecie Gubernii Wołyńskiéj; od 20 Listopada, dnia zjawienia się epidemii, do 4 Grudnia, w ogóle zachorowało 127, z których 56 umarło.

Dnia 2 Grudnia choroba zjawiła się w m. Witebsku; i prawie jednocześnie pokazała się w m. Leplu i jego Powiecie, lecz w nader słabym stopniu, tak, że z dotkniętych epidemią w mieście i Powiecie 33 osób, ani jednéj umarłéj.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 1 Января.

Созванное отдѣленіе Соединеннаго Комитета Штатовъ, для совѣщанія относительно новаго уголовнаго уложенія, сегодня открыло свои дѣйствія подъ предсѣдательствомъ совѣтника графа Шверина.

— Изъ Кельна отъ 21 Декабря сообщаютъ: Центральный комитетъ общества для окончанія каѳедральнаго собора, во вчерашнемъ засѣданіи единогласно опредѣлилъ, пригласить Папу, чтобы Его Святѣйшество присутствовалъ при торжествѣ 600-лѣтней годовщины основанія нашего каѳедральнаго собора, которая будетъ празднуема въ будущемъ Августѣ мѣсяцѣ. Покровитель общества, Августѣйшій нашъ монархъ, приглашенъ къ сему торжеству центральнымъ комитетомъ отъ имени всѣхъ комитетовъ. По случаю сего обряда, въ Кельнѣ, вѣрно, соберется много знаменитыхъ гостей. Постройка сего великолѣпнаго зданія начата была еще въ 1248 году, и донынѣ не могла быть окончена.

— Работы по возстановленію древней кармелитской церкви въ Кобленцѣ, предназначенной для католическаго прихода, подвинулись впередъ до того, что весною можетъ быть начата самая постройка, такъ какъ планы и смѣты уже кончены. Церковь сія, служившая прежде для складки жизненныхъ припасовъ, нынѣ возстановлена будетъ по волѣ Короля.

— Исчислили, что слишкомъ 1,000 семействъ высшаго общества употребляютъ здѣсь исключительно лошадиное мясо, вмѣсто говядины. Общество, образовавшееся противъ мученія животныхъ и распространившее употребленіе сего мясо, покупаетъ у военныхъ командъ неспособныхъ къ службѣ лошадей, и продаетъ фунтъ обыкновеннаго мяса по 3 коп. сер., лучшаго сорта по 6 коп., а самаго лучшаго по 15 коп. сер.

Австрія.

Вѣна, 30 Декабря.

Вчера привезены сюда останки герцогини Пармской Маріи Луизы, кои погребены будутъ, безъ всякой пышности въ гробницѣ капуцинскаго монастыря, подлѣ праха ея сына герцога Рейхштадтскаго.

— Въ продолженіе нынѣшняго года, императорская фамилія лишилась слѣдующихъ членовъ: эрцгерцога Іосифа, венгерскаго Палатина; эрцгерцога Карла, генералиссимуса (главнокомандующаго) имп. австр. войскъ; эрцгерцога Фридриха, главнокомандующаго австрійскимъ флотомъ, и нынѣ эрцгерцогини Маріи Луизы, владѣтельной Пармской герцогини.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 1 stycznia.

Powołany wydział Połączonego Komitetu Stanowego do narad nad nowém prawem karném, rozpoczął dziś swe prace pod przewodnictwem Radzcy ziemskiego, Hrabiego Schwerina.

— Z Kolonii piszą pod dniem 21 grudnia: „Komitet centralnego towarzystwa do ukończenia tutejszego kościoła katedralnego, postanowił jednomyślnie na wczorajszém posiedzeniu, zaprosić Papieża, aby był obecnym na 600-letniéj rocznicy założenia tegoż kościoła, która będzie obchodzona w przyszłym miesiącu Sierpniu. Protektor towarzystwa, nasz dostojny Monarcha, zaproszony został na tę uroczystość przez centralny komitet w imieniu wszystkich komitetów. Ten obrzęd sprowadzi bez wątpienia do Kolonii wielką liczbę znakomitych gości. Budowa tego pysznego gmachu, rozpoczęta została jeszcze w roku 1218, i nie mogła być dotąd skończona.

— Roboty około restauracyi dawniéj karmelickiego kościoła w Koblencyi, przeznaczonego do nabożeństwa dla gminy katolickiéj, o tyle już postąpiły, że na wiosnę sama budowa będzie mogła być rozpoczętą; plany bowiem i kosztorysy są już ukończone. Według wyraźnéj woli Jego Kr. Mości, kościoł ten oddawna używany jako magazyn żywności, przywrócony na nowo zostanie.

— Obliczono, że już przeszło 1,000 famil i z lepszych stanów używa w Prussach wyłącznie mięsa końskiego zamiast wołowego. Towarzystwo przeciw dręczeniu zwierząt, które tę nową rzeź wywołało, otrzymuje konie do służby niezdatne od kommend wojskowych, i sprzedaje funt zwyczajnego mięsa po 1 srgr., (3 kop.) z ćwiartki po 2 srgr., a polędwicy po 5 srgr. (15 kop.).

Austrya.

Wiedeń, 30 grudnia.

Wczoraj przywieziono tu zwłoki Arcy-Xiężny Maryi Ludwiki, Xiężny Parmeńskiéj, które, bez żadnéj świeckiéj wystawy, złożone będą w grobach OO. Kapucynów, obok popiołów jéj syna, Xięcia Reichstadt.

— W ciągu tego roku familia Cesarska utraciła następujących członków: Arcy-Xięcia Józefa, Palatyna (Wojewody) Węgierskiego; Arcy-Xięcia Karola, Generalissimusa (Naczelnego Wodza) wojsk Cesarsko-Austryackich; Arcy-Xięcia Fryderyka, Głównodowodzącego marynarką Austryacką, i teraz Arcy-Xiężnę Maryę Ludwikę, panującą Xiężnę Parmy.

— Въ одномъ изъ здѣшнихъ форштатовъ открыта полиціею шайка воровъ, производившихъ значительныя покражи. У этой шайки былъ домъ великолѣпно отдѣланный, многочисленная прислуга и собственный экипажъ. По обнаруженіи этой шайки, всѣ принадлежащія къ оной лица были немедленно арестованы.

— Въ здѣшней хирургической клиникѣ постоянно производятъ опыты при помощи хлороформа, и они такъ удачны что это наркотическое вещество вскорѣ вытѣснитъ сѣрный эѳиръ.

Краковъ, 25 Декабря

По оффиціальному извѣщенію, напечатанному во вчерашней Краковской газетѣ, съ 1 Января 1848 года, для Кракова и его округа открыто будетъ окружное управленіе (*Kreis. mt*). Нынѣ существующее административное управленіе Кракова совершенно отмѣняется, въ слѣдствіе чего закрываются: административный совѣтъ и проч. Однако въ округѣ останется 9 окружныхъ коммиссаровъ, кои не будутъ находиться въ зависимости отъ управленія Краковской полиціи, но непосредственно будутъ подчиняться окружному управленію. Придворный коммиссаръ краковскаго округа, 1 Января начнетъ свои дѣйствія, которыя въ прочихъ провинціяхъ предоставляются мѣстнымъ политическимъ властямъ; на его отвѣтственности будетъ состоять надзоръ и управленіе по всей политической администраціи и полицейскому управленію въ краковскомъ округѣ.

Франція.

Парижъ, 1 Января.

Послѣдній день 1847 года былъ днемъ скорби для королевской фамиліи, въ особенности для Короля; вчера скончалась принцесса Аделаида, сестра Его Величества, которая неразлучно находилась при немъ, въ смутное и въ радостное время его жизни. Съ малолѣтства была она сопряжена съ братомъ своимъ узами нѣжнѣйшей дружбы, и привязанность ея къ нему была такъ велика, что она отказалась отъ брачнаго союза, единственно чтобы съ нимъ не разлучаться. Зная ея здравое сужденіе и искусство въ политическихъ дѣлахъ, Король всегда съ нею совѣтовался. Не рѣдко оставалась она до поздней ночи въ кабинетѣ своего брата и прежде всѣхъ приходила къ нему по-утру. При многихъ другихъ добродѣтеляхъ она извѣстна была своею благотворительностію и тайно раздавала щедрую милостыню. Смерть принцессы Аделаиды нанесла чувствительный ударъ, не только Королю и его фамиліи, но и цѣлой Франціи. По случаю этой кончины, дворъ не будетъ принимать сегодня поздравленій.

— Умершая принцесса Аделаида была дочь Лудвика-Филиппа-Іосифа Орлеанскаго и принцессы Луизы-Маріи-Аделаиды Бурбонъ-Пантьевръ. Родилась въ 1777 году 23 Августа, и ей было уже 70 лѣтъ. Она была меньшая изъ двухъ сестеръ близнецовъ, изъ коихъ старшая умерла отъ кори въ 1782 году. Она была воспитана госпожею де-Жанлисъ и предъ революціею предполагали выдать ее за герцога Ангулемскаго; но въ послѣдствіи свадьба эта разстроилась. Въ 1793 году, поѣхала она съ своею фамиліею за границу, жила нѣкоторое время въ Швейцаріи, Баваріи и Венгріи, а наконецъ отправилась къ своей матери, которая поселилась въ Каталоніи, и жила тамъ до 1808 года. Оттуда принцесса отправилась къ своему брату, но не заставъ его въ Лондонѣ, ѣздила за нимъ въ Мальту и Палермо, а потомъ возвратилась въ Англію, гдѣ встрѣтилась съ нимъ въ Портсмутѣ. Съ этого времени не разставалась она съ братомъ своимъ до смерти.

— За нѣсколько предъ симъ дней мы узнали о спорѣ, возникшемъ между Франціею и Испаніею относительно обладанія Зафаринаскими островами, лежащими въ незначительномъ разстояніи отъ города Орана. Слышно, что Испанія предложила, чтобы споръ сей рѣшенъ былъ третейскимъ судомъ.

— Жена Эспартеро и повѣренный въ дѣлахъ Соединенныхъ Штатовъ въ Туринѣ, Г. Виклеффъ съ женою, прибыли въ Парижъ.

— Два депутата общества гражданственности въ Нью-Іоркѣ, прибыли сюда, проѣздомъ въ Римъ, гдѣ Папѣ поднесутъ они адрессъ, составленный въ Ноябрѣ многочисленнымъ собраніемъ знаменитѣйшихъ Нью-Іоркскихъ жителей.

— Французскій посолъ при лондонскомъ дворѣ, герцогъ Броли, прибылъ въ Парижъ, чтобы участвовать въ трудахъ палаты перовъ, въ которой онъ состоитъ членомъ.

— Na jedném z tutejszych przedmieść wykryła policya urządzone najdokładniéj towarzystwo złodziei, które popełniało kradzieże na wielką stopę. Rzeczone towarzystwo posiadało dom wytwornie urządzony, liczną usługę i pojazd. Po wyśledzeniu rodzaju przemysłu tego towarzystwa, pojmano i uwięziono wszystkich jego członków.

— W klinice chirurgicznéj czynione tu są ciągle doświadczenia z chloroformem, równie jak i w prywatnéj praktyce, i są tego rodzaju, że szczególniejsze przymioty téj narkotycznéj istoty niebawem usuną z używania eter siarczany.

Krakow, 25 grudnia

Według urzędowego zawiadomienia, ogłoszonego we wczorajszéj *Gazecie Krakowskiéj*, od 1 stycznia 1848 utworzony będzie dla Krakowa i jego okręgu Urząd Cyrkułowy (*Kreisamt*). Dotychczasowe urządzenie administracyi Krakowa ustaje zupełnie, a mianowicie Rada Administracyjna zostaje zwiniętą i t. p. Pozostanie jednak 9 Kommissarzy Cyrkułowych dla okręgu, którzy nie będą zależnemi od Dyrekcyi Policyi w Krakowie, ale bezpośrednio od Urzędu Cyrkułowego. Nadworny Kommissarz okręgu Krakowskiego obejmuje od d. 1 stycznia czynności, jakie w innych prowincyach monarchii Austryackiéj sprawują krajowe władze polityczne, a mianowicie, należeć będzie do niego dozór i kierunek całéj administracyi politycznéj i zarządu policyjnego w okręgu Krakowskim.

Francya.

Paryż, 1 stycznia.

Rok 1847 zakończył się nader boleśnie dla rodziny Królewskiéj, a szczególniéj dla Króla; wczoraj bowiem przeniosła się do wieczności Xiężniczka Adelaida, siostra Monarchy i nierozdzielna towarzyszka jego we wszystkich złych i dobrych przygodach. Od najmłódszych lat połączona była z bratem węzłem najmocniejszego przywiązania, a jéj miłość ku niemu była tak żywa, że dla nierozłączenia się z nim, nie chciała wejść w związki małżeńskie. Jéj trafność sądu i biegłość w sprawach politycznych była tak wielka, że Król we wszystkiém jéj zdania i rady zasięgał. Często późno jeszcze w nocy bawiła w gabinecie brata, a codziennie rano piérwsza go odwiedzała. Prócz innych cnót nader znakomitych, słynęła dobroczynnością, rozdając tajemnie hojne jałmużny. Słowem, śmierć Xiężniczki Adelaidy jest nie tylko dla Króla, dla jego rodziny, ale nawet i dla całéj Francyi ciosem nader bolesnym. Z powodu tego smutnego wypadku dwór w dniu dzisiejszym nie będzie przyjmował powinszowań.

— Zmarła Xiężniczka Adelaida była córką Xięcia Ludwika Filipa-Józefa Orleańskiego i Xiężniczki Ludwiki-Maryi-Adelaidy Bourbon-Penthièvre. Urodziła się 1777 roku, 23 sierpnia; skończyła zatém lat 70. Była młódszą z dwóch siostr bliźniaczek, z których starsza umarła na odrę 1782 roku. Wychowana była przez Panią de Genlis, i przed rewolucyą miała być poślubioną Xięciu Augoulème, ale się późniéj to małżeństwo rozchwiało. W r. 1793, łącznie ze swoją rodziną, emigrowała za granicę, mieszkała czas niejaki w Szwajcaryi, Bawaryi i Węgrzech, nakoniec udała się do swojéj matki, która w Katalonii osiadła, i tam przy niéj aż do 1808 r. w Figueras bawiła. Wygrana ztamtąd przez wojska francuzkie, udała się do swego brata, którego nie znalazłszy w Londynie, Malcie i Palermo, wróciła powtórnie do Anglii, gdzie go w Portsmouth zastała. Odtąd była jego nieodstępną towarzyszką aż do swego zgonu.

— Przed kilku dniami dowiedzieliśmy się o zaszłym sporze, jaki powstał między Francyą i Hiszpanią względem posiadania wysp Zafarinas, położonych w małéj odległości od Oranu. Słychać, że Hiszpania zaproponowała, aby spór ten oddać pod sąd polubowny jednego z mocarstw.

— Żona Esparterego i sprawujący interessa Stanów-Zjednoczonych w Turynie, P. Wickleffe z żoną, przybyli do Paryża.

— Dwóch delegowanych od towarzystwa cywilizacyi w New-Yorku, przybyło tu w podróży do Rzymu, gdzie Papieżowi złożyć mają adres, uchwalony w listopadzie przez liczne zgromadzenie najznakomitszych New-Yorskich mieszkańców.

— Poseł przy dworze Londyńskim, Xiążę Broglie, przybył, jak wiadomo, do Paryża, aby mieć udział w pracach Izby Parów, któréj jest członkiem.

— Баронъ Жиро де-Ленъ, перъ Франціи и президентъ государственнаго совѣта, скончался здѣсь вчера послѣ продолжительной и тяжкой болѣзни.

— Третьяго дня послѣдовало открытіе для публики залъ, заключающихъ ассирійскія древности, найденныя въ Хорозабадѣ, близъ коего, какъ полагаютъ, существовала древняя Ниневія. Въ нихъ находятся также древности, полученныя изъ Алжиріи. Египетская галлерея открыта будетъ въ будущемъ году.

— Въ 1846 году, въ одномъ Парижѣ печатали ежедневно, приблизительно 394,600 экземпл. газетъ, изъ которыхъ получали: 202,956 департаменты и иностранцы, а 191,644 одни Парижане. Почти на 5 жителей приходится 1 экземпл. Въ нынѣшнемъ году число экзем. будетъ еще значительнѣе.

2 Января.

Вчера происходила печальная церемонія. Его Величество Король, сокрушенный потерею сестры, объявилъ, что въ прискорбный для него день Новаго Года, будетъ принимать только членовъ обѣихъ палатъ. Король вошелъ въ тронную залу, въ коей собралась вся королевская фамилія въ глубокомъ траурѣ. Увидѣвъ среди перовъ президента Бойе, который, не смотря на преклонныя лѣта, и болѣзненное состояніе, пожелалъ участвовать въ этомъ представленіи, Его Величество подошелъ къ нему и чувствительно поблагодарилъ его за сей знакъ усердія. За симъ президентъ палаты депутатовъ Г. Созе подошелъ къ Королю и сказалъ: „Мы пришли къ Вашему Величеству не словами утѣшать въ печали, но раздѣлить съ Вами скорбь и выразить сочувствіе всей націи.“ По лицу Короля протекли слезы, недозволившія ему отвѣчать внятно; едва можно было разслышать слѣдующія слова: „Я утѣшалъ себя надеждою, что буду въ состояніи отблагодарить палату за ея поздравленіе: это было бы весьма пріятно для моего сердца; но чувствую, что не могу противиться постигшей меня скорби; это свыше силъ моихъ. Съ живѣйшемъ умиленіемъ принимаю я отъ членовъ палаты изъявленіе сочувствія въ моемъ положеніи. Потомъ вся королевская фамилія отправилась во внутренніе покои. Дворъ наложилъ двухмѣсячный трауръ. Тѣло усопшей принцессы Аделаиды, по бальзамированіи, выставлено будетъ для публики во дворцѣ, и въ слѣдующую Среду, погребено въ фамильной гробницѣ въ Дре. Покойная принцесса, послѣ извѣстнаго покушенія Леконта, сказала окружавшимъ ее: „Я могу еще прожить нѣкоторое время, но повѣрьте, что сегодня я получила смертельный ударъ. „И въ самомъ дѣлѣ, съ этой минуты она безпрерывно была не здорова. Принцесса скончалась на рукахъ Короля, безъ всякихъ страданій; наканунѣ она встала съ постели, и жаловалась только на ослабленіе силъ. Вечеромъ того же дня принимала Короля и всѣхъ родныхъ; разговаривала съ принцемъ Монпансье о подаркахъ, кои хотѣла купить къ празднику, и изъявила надежду, что въ день Новаго Года будетъ находиться въ собраніи. Потомъ сѣвъ въ кресла, она уснула. Король, чтобы не мѣшать ея отдыху, вышелъ вмѣстѣ съ членами королевской фамиліи, но вскорѣ лейбъ-медикъ далъ знать Его Величеству, что наступившій сонъ есть предвѣстникъ близкой кончины; вслѣдъ за симъ принцесса Аделаида испустила духъ въ присутствіи Короля, Королевы и прочихъ родныхъ.

— Сообщаемъ подробности сдачи Абд эль-Кадера: Эмиръ побѣжденный Марокками, опасался нападенія и отъ горцевъ. Возвратясь въ свою деиру, ретировался къ французскимъ границамъ, преслѣдуемый Марокками. Горцы, видя стѣсненное его положеніе, угрожали ему своею враждою. Въ теченіе нѣсколькихъ дней оба отряда, по случаю постояннаго ненастья, только наблюдали одинъ за другимъ. Между тѣмъ въ деирѣ эмира господствовалъ большой недостатокъ, что понудило его перейти французскія границы при устьѣ Малуи. При переправѣ чрезъ рѣку, Абд-эль-Кадеръ имѣлъ сраженіе съ сорокотысячнымъ непріятельскимъ отрядомъ. Его отрядъ состоялъ изъ 1,000 чел. регулярной пѣхоты, изъ числа коихъ половина погибла въ этой битвѣ. Мароккскія войска окружили его со всѣхъ сторонъ и пригнали къ безвыходному ущелію. Здѣсь прибылъ къ нему поручикъ французскихъ спаговъ, Куіа, и совѣтовалъ ему сдаться. Послѣ продолжительной нерѣшимости, Абд-эль Кадеръ отправилъ съ нимъ къ генералу Ламорисьеру свою печать (знакъ покорности) и печально ожидалъ отвѣта. Генералъ Ламорисьеръ обѣщалъ ему

— Baron Girod de l'Ain, Par Francyi i Prezes Rady Stanu, umarł tu onegdaj rano po długiéj i bolesnéj chorobie.

— Onegdaj otworzone zostały dla publiczności sale obejmujące starożytności assyryjskie wykopane w Chorosabad, w bliskości którego domyślają się bytu staréj Niniwy. Znajdują się w nich także starożytności z Algieryi nadesłane. Egipska galerya dopiéro w przyszłym roku otwartą zostanie.

— W roku 1846, w samym Paryżu drukowano codzień w przecięciu 394,600 exemplarzy gazet, z których 202,956 rozsyłano do departamentów i za granicę, a 191,544 sami Paryżanie odbierali. Prawie na pięciu mieszkańców przypada 1 exemplarz. W roku bieżącym liczba exemplarzy była jeszcze większa.

Dnia 2 stycznia.

W dniu wczorajszym, odbył się smutny obrządek. Król, przywalony poniesioną stratą, oświadczył, że tylko obie Izby przyjmować będzie. Monarcha udał się do sali tronowéj, gdzie już się znajdowała cała rodzina jego, w żałobnych szatach. Gdy pomiędzy Parami spostrzegł Prezesa Boyer, który, mimo brzemienia lat i cierpień fizycznych, kazał się na to posłuchanie zaprowadzić, poszedł wprost do niego i podziękował mu czule za ten dowód poświęcenia. Tu dopiéro zbliżył się do Monarchy Prezes Izby Deputowanych: „N. Panie! rzekł P. Sauzet, nie przychodzimy nieść Ci pociechy słowami w smutku twoim, ale z nim łączymy nasz smutek i spółcierpienie całego kraju!“ Oblicze Króla oblało się łzami, a łzy te głos jego stłumiły. Ledwie można było dosłyszeć tych słów: „Cieszyłem się nadzieją, że będę mógł inaczéj podziękować Izbie za jéj życzenia; byłaby to największa przyjemność dla mego serca; czuję, że ulegam pod brzemieniem boleści; jest to nader dla mnie dotkliwym wypadkiem Doznaję najserdeczniejszego rozczulenia, widząc w liczném zebraniu Izby, dowód jéj spółczucia dla mnie.“ Po udzieloném posłuchaniu, cała Królewska rodzina udała się do wewnętrznych pokoi. Król włożył dwumiesięczną żałobę. Zwłoki Xiężniczki Adelaidy, po nabalsamowaniu, wystawione będą na widok publiczny w jéj mieszkaniu, następnie zaś w przyszłą Srodę złożone będą w rodzinnych grobach w Dreux. Xiężniczka, po zamachu zbrodniarza Lecomte, rzekła do dam obecnych: „Mogę jeszcze żyć czas niejaki, ale wierzcie mi, dzisiaj odebrałam cios śmiertelny.“ Istotnie od owéj chwili była ciągle cierpiąca. Umarła na łonie Króla, bez bolu i ciężkich walk ze śmiercią. Dniem wprzódy wstała z łóżka, ale uskarżała się na wielkie osłabienie; wieczorem przyjmowała brata i całą swą rodzinę, rozmawiała z Xięciem Montpensier o niektórych przedmiotach, które na kolędę zakupić chciała, i wynurzyła nadzieję, że w dniu Nowego Roku na pokojach znajdować się będzie. Usiadła następnie w krześle i zasnęła. Król, szanując jéj spoczynek, oddalił się ze swoją rodziną, lecz wkrótce wezwany został na powrot przez przybocznego lekarza, który w śnie tym widział oznaki bliskiego zgonu; jakoż rzeczywiście Xiężniczka wkrótce, w obec swego ukochanego brata, bratowéj i siostrzeńców, najmocniéj przywiązanych, Bogu ducha oddała.

— Oto są bliższe szczegóły o poddaniu się Abd-el-Kadera — Emir, poniósłszy klęskę od Marokkanów, zagrożony był także od górali. Wróciwszy do swojéj deiry, cofał się ku granicom francuzkim, będąc ciągle od Marokkanów ścigany. Górale, widząc smutny stan jego, grozili mu ciągle swoją nieprzyjaźnią. Atoli przez kilka dni oba wojska, z powodu ciągłéj niepogody, przestawały na uważaniu swoich poruszeń. Tymczasem w deirze Emira panowała największa nędza, która skłoniła go nakoniec do przekroczenia granic francuzkich przy ujściu Malui. Przy przejściu przez tęż rzekę, stoczył Abd-el-Kader zaciętą bitwę z 40-tysiącznem wojskiem nieprzyjacielskiem. Siły jego wojenne składały się z 1,000 regularnéj piechoty, z któréj w téj walce połowę ludzi utracił. Wojska Marokkańskie otoczyły go ze wszystkich stron i przyparły do wąwozu, niemającego wyjścia. Tu przybył do niego porucznik spahow francuzkich Kuja, i radził mu poddanie się. Po długich rokowaniach, Abd el-Kader przesłał przez niego Jenerałowi Lamoriciere swój sygnet (znak poddania się) i czekał niecierpliwie na odpowiedź. Rzeczony Jenerał przyrzekł mu bezpieczeństwo życia, przysłał na znak tego swój pałasz, i na jego przyjęcie wyprawił Półkownika

безопасность жизни въ знакъ чего прислалъ ему свою саблю и отправилъ, для принятія его полковника Монтобана, который привезъ его ночью, съ 22-го на 23-го Декабря, въ Джемма Газоатъ, гдѣ тогда находился герцогъ Омальскій. Такъ эмиръ продалъ своихъ лошадей и выбралъ товарищей, съ которыми прибылъ въ Оранъ 25 числа, откуда написалъ къ герцогу Омальскому письмо, въ которомъ благодарилъ его за вниманіе, оказанное ему на пути изъ Газоата въ Оранъ. Предъ этимъ еще подарилъ онъ герцогу свою вороную лошадь, столь извѣстную въ исторіи его жизни. Очевидцы такъ описываютъ Абд-эль-Кадера: роста онъ средняго, лице его выражаетъ доброту и скорѣе глубокомысленность, нежели воинственный духъ. Кожа его не такъ чиста, какъ обыкновенно у благорожденныхъ арабовъ, и на лицѣ находятся пятна, похожія на знаки оспы. На срединѣ чела его видны слѣды татуированія; бороду имѣетъ черную и рѣдкую, а одежда его скромна до чрезвычайности. Абд-эль-Кадеръ положилъ условіемъ сдачи, чтобы его перевезли въ Египетъ или въ Мекку, что ему герцогъ Омальскій и обѣщалъ, но не извѣстно, подтвердитъ ли это французское правительство или перевезетъ его на жительство во Францію.

— Во время переправы Абд-эль-Кадера во Францію, была постоянная непогода, отъ чего онъ и 92 его сопутника страдали морскою болѣзнію. Съ нимъ ѣдетъ адъютантъ герцога Омальскаго, полковникъ Бофоръ и переводчикъ африканской арміи г-нъ Руссо. Кромѣ женщинъ и дѣтей входящихъ въ составъ его свиты, при немъ находится также его шуринъ Каджи-Мустафа, тотъ самый, который по данному ему порученію казнилъ Французовъ, взятыхъ въ плѣнъ подъ Сиди-Брахимою.

Англія.

Лондонъ, 27 Декабря.

День Рождества Христова празднованъ былъ торжественно въ Виндзорѣ. Въ большой залѣ зимняго дворца выставлены были пять огромныхъ елокъ; на Королевскомъ столѣ стояла филейная часть говядины, необыкновенной величины, украшенная зеленью. Послѣ праздниковъ, дворъ уѣдетъ въ Клермонтъ, откуда возвратится въ Лондонъ въ концѣ Февраля или въ Мартѣ мѣсяцѣ. Королева будетъ ожидать разрѣшенія отъ бремени въ Букингамскомъ дворцѣ.

— Французскій посланникъ при здѣшнемъ дворѣ, герцогъ Броли, отозванный отъ сего поста, приглашенъ былъ сегодня къ королевскому столу. Въ продолженіе пребыванія въ Англіи, онъ въ первый разъ удостоился такого приглашенія.

— По оффиціяльнымъ свѣдѣніямъ, представленнымъ парламенту, видно, что привозъ въ Англію товаровъ въ 1845 году, былъ на 85,281,958 фунт. ст., а отпускъ на 145,956,954. Въ 1846 году привезено товаровъ на 75,953,875 ф. ст., а отпущено на 650,877,902.

— Вчера совершилось избраніе д-ра Гемпдена въ герфордскіе епископы. Подъ предсѣдательствомъ Декана д-ра Мерветера, собрались 15 членовъ, то есть 4 каноника и 11 приходскихъ священниковъ; не доставало не прибывшихъ на сей выборъ 22 приходскимъ священниковъ. По прочтеніи письма Королевы, предлагающаго д-ра Гемпдена въ Герфордскіе епископы, одинъ герфордскій деканъ и каноникъ объявили себя противъ сего выбора, всѣ же прочіе члены подали свои голоса въ его пользу, въ слѣдствіе чего большинствомъ 13 голосовъ противъ 2 онъ избранъ былъ въ епископы. Предстоитъ еще утвержденіе новаго епископа со стороны Королевы и Кентербурійскаго архіепископа; отъ утвержденія симъ послѣднимъ будетъ зависѣть прекращеніе или продолженіе спора по сему предмету.

— Вчера скончался адмиралъ Паркеръ, на 81 году жизни.

30 Декабря.

Вчера Королева принимала въ Виндзорскомъ дворцѣ герцога Эспартеро и его супругу.

— Изъ Рима сообщаютъ: французскій посланникъ, графъ Росси, съ большимъ затрудненіемъ успѣваетъ собирать гостей къ себѣ на балы; залы его почти пусты, тогда какъ всѣ охотно собираются въ залахъ лорда Минто.

— Въ Вуличѣ получено повелѣніе ускорить окончаніемъ начатыя орудія, предназначенныя для защиты нѣкоторыхъ прибрежныхъ пунктовъ въ самой Англіи, а равно и въ разныхъ англійскихъ колоніяхъ.

Montauban, który go w nocy, z dnia 22 na 23 grudnia, do Dżema-Gazuat zaprowadził, gdzie się wówczas Xiążę Aumale znajdował. Emir sprzedał tamże swoje konie i wybrał towarzyszy, z którymi w dniu 25 przybył do Oranu. Z pomienionego miasta napisał list do Xięcia Aumale, dziękując mu za doznane względy, jakich w przeprawie z Gazuat do Oranu doświadczał. Wprzód jeszcze ofiarował Xięciu swoję klacz karą, tak sławną w jego historyi życia. Naoczny świadek daje następujący opis osoby Abd-el-Kadera: Jest wzrostu średniego; jego twarz jest łagodna, więcéj myśląca jak wojownicza; skóry niema tak czystéj jak ją zwykle miewają szlachetni Arabowie; ma bowiem plamy, podobne do blizn po ospie. Na środku czoła widać ślady tatuowania; czarna jego broda jest rzadka, a strój aż do przesady skromny. Abd-el-Kader warował sobie przewiezienie do Egiptu lub do Mekki, co mu Xiążę Aumale obiecał; nie wiadomo atoli czy rząd francuzki warunek ten potwierdzi, lub Emira we Francyi zatrzyma.

— Podróż Abd-el-Kadera do Francyi była ciągle niepogodna; dla tego też on sam i 92 osób, składających jego orszak, cierpiały ciągle chorobę morską. Towarzyszy mu adjutant Xięcia Aumale, Półkownik Beaufort i tłumacz armii Afrykańskiéj, P. Rousseau. Prócz kobiet i dzieci, znajdujących się w jego orszaku, jest także i jego szwagier Kadży-Mustafa, ten sam, który wykonał poleconą mu rzeź Francuzów, wziętych w niewolą przy Sidi-Brahim.

Anglia.

Londyn, 27 grudnia.

Święta Bożego Narodzenia obchodzone były uroczyście w zamku Windsorskim. W wielkim salonie zimowym umieszczono pięć olbrzymich drzew świątecznych; na Królewskim stole leżała niezwykłéj wielkości polędwica wołowa, ozdobiona małemi drzewkami i innemi przyborami. Dwór po świętach wyjeżdża do Claremont, skąd dopiéro przy końcu lutego lub w miesiącu marcu wróci do Londynu. Królowa spodziewa się rozwiązania w Marcu, i słabość odbywać będzie w pałacu Buckingham.

— Poseł francuzki przy tutejszym dworze, Xiążę Broglie, który z urzędowania swego odwołany został, zaproszony był w dniu dzisiejszym na obiad do Królowéj. Pomieniony Poseł, od czasu pobytu swego w Anglii, po raz piérwszy zaprosiny te odebrał.

— Według wykazów urzędowych złożonych parlamentowi, przywóz do Anglii w roku 1845 wynosił summę 85,281,958 funt. szt., wywóz zaś 145,956,654. Zaś w roku 1846 przywieziono towarów za 85,954,875 funt. szt., a wywieziono za 650,877,902.

— Wczoraj odbył się tyle razy wspominany wybór Dra Hampden na Biskupa w Hereford. Zgromadziło się pod przewodnictwem Dziekana Dra Merewether 15 członków, to jest 4 Kanoników i 11 Proboszczów; brakowało 22 Proboszczów, którzy na ten wybór nie przybyli. Po odczytaniu pisma Królowéj, zalecającego Dr. Hampden na Biskupa Herefordu, Dziekan i jeden Kanonik z Herefordu oświadczyli się sami przeciw temu wyborowi; wszyscy inni głosowali za Drem Hampden; większością przeto głosów 14 przeciw 2 obrany został Biskupem. Pozostaje jeszcze potwierdzenie nowego Biskupa, przez koronę i przez Arcybiskupa Kanteburyjskiego. Czy spór jeszcze daléj będzie prowadzony, zależy od potwierdzenia wyboru przez Arcybiskupa z Kanterbury.

— Admirał Parker, 81 lat liczący, umarł w dniu wczorajszym.

Dnia 30 grudnia.

Królowa przyjmowała wczoraj Xięcia Espartero i jego małżonkę, w zamku Windsorskim.

— Z Rzymu piszą: Poseł francuzki, Hrabia Rossi, z trudnością zdoła zgromadzić gości u siebie na wieczory; salony jego prawie puste, gdy tymczasem cisną się wszyscy do salonów Lorda Minto.

— Do Woolwich nadszedł rozkaz, aby przyśpieszyć ukończenie rozpoczętych dział na obronę kilku nadbrzeżnych punktów w saméj Anglii, jako i w różnych koloniach angielskich. Pracują nad wygotowaniem 267 dział, które

2

Всего приготовляютъ 267 орудій, которыя размѣщены будутъ слѣдующимъ образомъ: 28 орудій въ Портсмутѣ; Госпортѣ, Портенѣ; 15 въ Гревезендѣ, 50 въ Тельбури-Фортѣ, 26 въ Медвеѣ, 12 въ Джерзеѣ, 14 въ Гибралтарѣ, 66 въ Мальтѣ, 19 въ Галифаксѣ и 17 въ Гонгъ-Конгѣ. Изъ сего слѣдуетъ заключить, что миролюбивыя проповѣди г-на Кобдена, не удовлетворяютъ министровъ, которые, по видимому, раздѣляютъ вполнѣ мнѣнія тѣхъ, кои требуютъ усиленія защиты страны.

— Донъ Мигуэлъ, жившій въ провинціи нѣкоторое время для излеченія болѣзни, снова возвратился въ Лондонъ съ возстановленнымъ здоровьемъ.

— Изъ Мальты сообщаютъ, что пароходъ *Locust* привезъ туда съ большою поспѣшностію депешу сэръ Томаса Рида, англійскаго консула въ Триполи, сообщающую, что во всей этой странѣ произошло движеніе противъ Паши: а такъ какъ у него не достаетъ войскъ. для подавленія волненія, то онъ просилъ у Султана подкрѣпленій. Всѣ Европейцы находятся въ большой опасности, и даже сынъ англійскаго консула былъ оскорбленъ на улицѣ, и власти не могли доставить ему удовлетворенія.

31 *Декабря.*

Эспартеро оставилъ вчера Лондонъ, отправляясь въ Испанію. Въ жур. *Globe* сообщая сіе извѣстіе присовокупляютъ, что лишь только герцогъ Витторіи узналъ изъ преній конгресса объ отзывѣ перваго министра, что возвращенію его въ Испанію непредстоитъ никакого препятствія, и что ему предоставлено почетное мѣсто въ сенатѣ, онъ тотчасъ потребовалъ паспортовъ и сдѣлалъ нужныя приготовленія.

— Рѣчь президента Соединенныхъ Штатовъ, заключающая въ себя энергическое объявленіе въ пользу продолженія войны противъ Мексики, не произвела здѣсь хорошаго впечатлѣнія. Предвидятъ новые займы и опасаются, что чрезъ это значительно будетъ ограниченъ вывозъ изъ Америки наличныхъ денегъ.

— Въ Лондонѣ постоянно свирѣпствуетъ съ большимъ ожесточеніемъ инфлуэнца. Третьяго дня сдѣлался жертвою ея графъ Герраоби, на 85 году отъ роду. Съ 1812 года, при лордѣ Ливерпулѣ, потомъ до 1827 года, то есть до кабинета Кеннинга, онъ былъ президентомъ тайнаго совѣта. Въ послѣднее время лордъ оставилъ политическое поприще.

Швейцарія.

Бернъ, 20 *Декабря.*

Теперь сеймъ довольно-жарко обсуждаетъ вопросъ, не должно ли, по окончаніи войны, отсрочить на нѣкоторое время свои засѣданія или даже совсѣмъ разойтись? Мнѣнія, высказываемыя относительно этого вопроса, весьма разнообразны, и члены сейма приводятъ довольно-уважительныя причины противъ и въ пользу положительнаго отвѣта. Коммиссія семи членовъ, наряженная сеймомъ, особенно занимается предложеннымъ вопросомъ и скоро сообщитъ сейму свое мнѣніе. Нельзя упустить изъ вида страннаго обстоятельства, что коммиссія, наряженная сеймомъ для составленія проекта ревизіи основнаго закона, еще ни разу не была созвана президентомъ ея, г-мъ Охзенбейномъ, изъ чего можно заключить, что нѣтъ пока никакого опредѣленнаго плана касательно измѣненія настоящаго уложенія союза.

Италія.

Римъ, 15 *Декабря.*

Адмиралъ Паркеръ и генералъ Адамъ, по засвидѣтельствованіи Папѣ своего почтенія, возвратились на свой пароходный фрегатъ въ Чивитавеккію.

— Государственный совѣтъ успѣшно подвигается впередъ и, по видимому, искренно и усердно занимается по приведенію въ надлежащее устройство внутреннихъ дѣлъ государства. Съ этою цѣлію онъ вошелъ въ непосредственное сношеніе съ разными присутственными и судебными мѣстами, и велѣлъ представить себѣ акты въ продолженіи двухъ мѣсяцовъ. Постоянныя занятія государственнаго совѣта по составленію основнаго уложенія, пріостановились нынѣ по случаю смерти Сильванія. Депутаты соображаютъ вопросъ о гласности постановленій.

— Президентомъ законодательнаго отдѣленія въ государственномъ совѣтѣ, назначенъ, на мѣсто скончавшагося Сильванія, профессоръ здѣшняго университета, адвокатъ Деросси.

w następujący sposób mają być rozdzielone: 48 sztuk dla Portsmouth, Gosport, Portten; 15 dla Grawesend, 50 dla Telbury Fort, 26 dla Medway, 12 dla Guernsey, 14 dla Gibraltaru, 66 dla Malty, 19 dla Halifax i 17 dla Hong-Kong. Według tego zdaje się, że pokojem tchnące mowy pana Cobden, nie trafiają do przekonania Ministrów, którzy zdają się raczéj udzielać ucha głośnym napomnieniom o lepszą obronę kraju.

— Don Miguel, który dla wyzdrowienia z gwałtownéj gryppy mieszkał przez niejaki czas na prowincyi, powrócił znowu zdrowy do Londynu.

— Z Malty donoszą, że parostatek *Locust* przywiózł tam z wielkim pośpiechem depeszę od Sir Thomas Read, Konsula angielskiego w Tripolis, (w Syryi), donoszącą, że w całym tym kraju zaszło poruszenie przeciw Baszy; a gdy ten nie posiada dosyć wojska, by je przytłumić, żądał posiłków od Sułtana. Wszyscy Europejczykowie znajdują się w wielkiéj obawie, a nawet syn Konsula angielskiego doznał złego obejścia na ulicy, i władze nie były w stanie udzielić mu opieki.

Dnia 31 *grudnia.*

Espartero opuścił wczoraj Londyn, udając się do Hiszpanii. Dz. *Globe*, udzielając tę wiadomość, dodaje, że jak tylko Xiążę Witoryi zawiadomiony został z rozpraw Kongressu o oświadczeniu Piérwszego Ministra, że jego powrótowi do Hiszpanii nic nie stoi na przeszkodzie, i zaszczytne miejsce w Senacie jest mu zapewnione, prosił natychmiast o paszporta i stosowne poczynił przygotowania.

— Nadeszłe tu poselstwo (mowa Sejmowa) Prezydenta Stanów-Zjednoczonych, z energicznem oświadczeniem się za dalszem prowadzeniem wojny przeciw Mexykowi, nie uczyniło tu dobrego wrażenia. Przewidują nowe pożyczki i obawiają się, że wywóz gotówki z Ameryki znacznie przez to ograniczony zostanie.

— Influenza grasuje w Londynie ciągle w wysokim stopniu. Onegdaj padł jéj ofiarą Hrabia Harrowby w 85 roku swego wieku. Był on od 1812 roku pod Lordem Liverpool bez przerwy, aż do 1827 roku, do ministerstwa Caninga, Prezesem Rady tajnéj. W ostatnich czasach uchylił się był od wszelkiéj polityki.

Szwajcarya.

Bern, 20 *grudnia.*

Sejm zajmuje się w téj chwili roztrząsaniem kwestyi, azali nie należy, po ukończeniu wojny, odroczyć na niejaki czas swoich posiedzeń lub nawet rozejść się zupełnie? Zdania wynurzone w tym względzie nader są rozmaite i członkowie Sejmu przywodzą równie ważne przyczyny za i przeciw odroczeniu lub rozwiązaniu. Komissya siedmiu członków, wyznaczona przez Sejm, trudni się mianowicie rzeczoną kwestyą, i wkrótce ma wnieść swoje zdanie na posiedzenie ogólne. Nie można także nie zwrócić uwagi na szczególną okoliczność, że Komissya wybrana przez Sejm dla ułożenia projektu rewizyi prawa zasadniczego, dotąd ani razu jeszcze nie była zwołaną przez swego Prezesa, P. Ochsenbeina, z czego możnaby wnosić, że nie ma dotąd osnutego planu względem zmiany obecnéj ustawy Związku.

Włochy.

Rzym, 15 *grudnia.*

Admirał Parker i Jenerał Adam, po złożeniu Papieżowi uszanowania swego, powrócili na swoję fregatę parową do Civitavecchii.

— Consulta (Rada Stanu) postępuje dzielnie na przód, i zdaje się, że szczerze i gorliwie zajmie się uporządkowaniem i uzasadnieniem spraw publicznych państwa. Tym celem weszła w bezpośrednie związki z pojedyńczemi dykasteryami, i kazała sobie przełożyć wszystkie potrzebne akta w dwumiesięcznym terminie. Regularny bieg czynności Rady Stanu co do ustawy zasadniczéj został przerwany przez śmierć Silvaniego. Kwestya względem jawności postanowień zajmuje pojedyńczych deputowanych.

— Prezesem Sekcyi prawodawczéj w Radzie Stanu, mianowany został, w miejsce zmarłego Silvaniego, Adwokat Derossi, Profesor przy tutejszym uniwersytecie.

— Сто городскихъ совѣтниковъ, избравшіе изъ среды своей сенатора и 8 консерваторовъ, нисколько не думаютъ ограничивать своихъ дѣйствій симъ актомъ избранія; они потребовали соучастія во всѣхъ текущихъ занятіяхъ и постановленіяхъ, и сегодня по утру капитолійскій колоколъ призывалъ уже ихъ на совѣтъ. На очереди занятій состоятъ театральныя дѣла и другіе менѣе важные предварительные административные вопросы; но гдѣ дѣло идетъ объ опредѣленіи началъ, тамъ родъ дѣла составляетъ вещь второстепенную.

— Всѣ съ величайшимъ нетерпѣніемъ ожидаютъ здѣсь завтрашней конгрегаціи, такъ какъ говорятъ, что Его Святѣйшество откроетъ оную рѣчью, въ которой объявитъ свое мнѣніе относительно Іезуитскаго ордена и дальнѣйшихъ его сношеній съ апостолическою столицею. Рѣчь сія будетъ имѣть мѣсто потому поводу, что партія, благопріятствующая сему ордену, просила Его Святѣйшество, чтобы онъ сдѣлалъ рѣшительное постановленіе на счетъ дальнѣйшей участи сего ордена и чтобы объявилъ о его значеніи, и закрылъ бы оный, или же защитилъ бы отъ усиливающихся нападковъ его враговъ, ибо при дальнѣйшемъ молчаніи Папы, всякій врагъ сего ордена могъ бы думать, что Папа благопріятствуетъ его мнѣнію.

— Въ слѣдствіе состоявшагося договора по феррарскому дѣлу, австрійскія войска ограничились занятіемъ цитадели, казармъ и магазиновъ въ городѣ. Внутреннюю службу въ городѣ несетъ гражданская гвардія.

— Донынѣ съ достовѣрностію еще неизвѣстно, откажется ли кардиналъ Феррети отъ должности статс-секретаря: кажется, что онъ останется при ней, ибо при всякомъ случаѣ, когда только встрѣтятся препятствія къ исполненію его проектовъ, онъ обыкновенно объявляетъ, что покинетъ свою должность.

— Монсиніоръ Корболи Бусси, который дѣло объ италіанскомъ таможенномъ союзѣ довелъ до столь благопріятныхъ результатовъ, назначенъ Папою Маджіордомо (оберъ гофмаршаломъ) и на дняхъ пріѣдетъ въ здѣшнюю столицу.

Туринъ, 16 Декабря.

По поводу болѣзни Короля, народъ толпами тѣснится въ церкви, для совершенія молитвъ. Не льзя себѣ представить, какая искренняя привязанность господствуетъ къ Монарху. На всѣхъ дверяхъ и окнахъ можно читать надписи: *Pregate per la salute del Re!* (Молитесь о здравіи Короля).

— Члены высшаго духовенства здѣшней столицы приняли великодушное намѣреніе: они написали прошеніе, котораго цѣль заключается въ эманципаціи Евреевъ. Это прошеніе, подписанное знатнѣйшимъ дворянствомъ, сословіемъ судей и купечествомъ, будетъ увѣнчано, безъ всякаго сомнѣнія, полнымъ успѣхомъ.

Пармъ, 27 Декабря.

Нынѣ владѣтельный Пармскій герцогъ, бывшій герцогъ Луккскій, издалъ изъ Модены вчерашняго числа манифестъ къ Пармцамъ, въ коемъ, извѣщая ихъ о своемъ возшествіи на пармскій престолъ, утверждаетъ всѣ существующія власти, увѣряетъ въ отеческомъ своемъ попеченіи о благѣ новыхъ подданныхъ, и объявляетъ, что онъ будетъ идти по слѣдамъ покойной герцогини и не думаетъ вводить никакихъ перемѣнъ.

Испанія.

Мадритъ, 18 Декабря.

Уже нѣсколько дней носился слухъ, что депутаты умѣренной партіи намѣревались бывшихъ министровъ: Саламанку и другихъ, подвергнуть обвиненію. Въ слѣдствіе сего, прогрессисты признали соотвѣтственнымъ обнаружить противозаконное и достойное наказанія поведеніе прежнихъ министровъ, принадлежавшихъ къ умѣренной партіи. Съ этою цѣлію они внесли въ конгрессъ предложеніе, чтобы правительство представило утвержденное доказательствами показаніе всѣхъ векселей и ассигнацій, переведенныхъ на гаванскіе банки. Третьяго дня предложеніе сіе поступило на соображеніе въ конгрессъ. Г. Сагасти жаловался на то, что вдовѣ Короля Фердинанда VII, теперешней Монтморотской герцогинѣ, ассигновали въ эти банки значительные суммы въ видѣ неудовлетворенной уплаты. Ораторъ утверждалъ, что суммы эти вовсе не включены въ бюджетъ, и что Королева

— Stu Radzców miejskich, którzy z pośród siebie wybrali Senatora i 8 konserwatorów, nie myślą wcale ograniczać czynności swojéj na tym akcie wyboru i innych formalnościach. Zażądali oni współudziału we wszystkich bieżących zatrudnieniach i decyzyach, i dziś z rana dzwon Kapitolski już ich na radę zwołał. Program zawiera sprawy teatralne i inne mniéj ważne przedwstępne kwestye administracyjne, ale gdzie idzie o ustanowienie zasady, tam rodzaj spraw jest rzeczą obojętną.

— Wszyscy oczekują tu z największą niecierpliwością jutrzejszéj kongregacyi, słychać bowiem, że Ojciec św. zagai je mową, w któréj objawi swoje zdanie względem zakonu Jezuitów i jego dalszych stosunków ze Stolicą Rzymską. Mowę tę spowodować miało to, że stronnictwo przychylne temu zgromadzeniu, upraszało Ojca św., aby ostatecznie wyrzekł względem dalszego losu tego zakonu, oraz względem jego znaczenia, i albo go zniósł, albo zasłonił od codziennie mnożących się pocisków jego nieprzyjaciół; przy dłuższem bowiem milczeniu Papieża, każdy nieprzyjaciel tego zakonu mógłby sądzić, że Papież sprzyja jego zdaniu.

— W skutku nastąpionéj umowy w sprawie Ferrary, wojska austryackie ograniczyły się na zajęciu cytadelli, oraz koszar i magazynów w mieście. Służbę wewnętrzną w mieście pełni gwardya obywatelska.

— Dotąd nie wiadomo jeszcze z pewnością, czy Kardynał Ferretti ustąpi z posady Sekretarza Stanu; zdaje się jednak, że pozostanie na niéj, przy każdéj bowiem sposobności ile razy w wykonaniu jego projektów zachodzą jakie przeszkody, zwykł oświadczać, że porzuci swą posadę.

— Monsignore Corboli Bussi, który sprawę włoskiego Związku Celnego do tak szczęśliwego w Turynie doprowadził skutku, przeznaczony został przez Papieża na Maggiordomo (W. Marszałka dworu), i w tych dniach jest tu spodziewany.

Turyn, 16 grudnia.

Z powodu słabości Króla, lud massami ciśnie się do kościołów, dla błagania Boga o wyzdrowienie jego. Trudno sobie wyobrazić, jaki tu powszechny zapał panuje dla Monarchy. Na wszystkich drzwiach, na wszystkich oknach czytać można wyrazy: *Pregate per la salute del Re!* (Módlcie się o zdrowie Króla).

— Członkowie wyższego duchowieństwa tutejszéj stolicy powzięli wspaniałomyślny zamiar, i ułożyli prośbę do Króla o emancypacyą Żydów. Prośba ta, opatrzona w podpisy znakomitszéj szlachty, urzędników sądowych i kupiectwa, otrzyma, bez żadnéj wątpliwości, skutek pożądany.

Parma, 27 grudnia.

Panujący teraz Xiążę Parmy, były Xiążę Lukki, wydał z Modeny pod dniem wczoraszym manifest do Parmeńczyków, w którym zawiadamiając ich o swojem wstąpieniu na tron Parmeński, potwierdza wszystkie władze istniejące, zapewnia o swéj ojcowskiéj troskliwości o dobro nowych poddanych, oraz oświadcza, że postępować będzie śladami zmarłéj Xiężny i żadnych zmian zaprowadzić nie myśli.

Hiszpania.

Madryt, 18 grudnia.

Już od kilku dni słychać było, że Deputowani stronnictwa umiarkowanego postanowili byłych Ministrów: Salamankę, i t. d. postawić w stanie oskarżenia. W skutku tego progressiści uznali za stosowne wykazać bezprawne i karygodne postępowanie dawniejszych jeszcze Ministrów, należących do szeregów umiarkowanych. Tym celem podali w Kongressie wniosek, aby rząd przełożył dowodami poparty wykaz wszelkich wexlów i assygnacyi, wystawionych na kassy Hawańskie. Onegdaj przyszedł ten wniosek pod narady Kongressu. Autor tego wniosku, P. Sagasti, wystąpił z zażaleniem, że wdowie po Królu Ferdynandzie VII, teraźniejszéj Xiężnie Montmorot, assygnowano do tych kass wielkie summy tytułem zaległych należności. Mówca twierdził, że te summy nie są wcale w budżecie umieszczone, i że Królowa Krystyna, od czasu swego powtórnego zamęźcia, żadnego do nich niema prawa.

Христина, со времени вторичнаго своего бракосочетанія, не имѣетъ никакихъ правъ на оныя.

Едва раздалось имя вдовы Фердинанда VII, какъ вдругъ присутствовавшіе умѣренные депутаты собрались въ одинъ пунктъ, обдумали планъ сраженія и приняли противъ прогрессистовъ весьма грозный видъ. Морской министръ объявилъ сперва, что по постановленію 16 Января 1844 года состоявшемуся, кортесы опредѣлили постоянную уплату тѣхъ суммъ Королевѣ Христинѣ, пріостановленную самовольнымъ повелѣніемъ Эспартеро; потомъ министръ отозвался съ похвалою о Королевѣ родительницѣ, которая составляетъ предметъ уваженія не только Испаніи, но и всей Европы и образецъ всѣхъ владѣтельницъ, присовокупляя, что нація обязана ей величайшею признательностію.

За симъ взошелъ на каѳедру естественный защитникъ Маріи Христины, Г. Монъ, объявляя, что съ Г. Сагасти будетъ онъ бороться до послѣднихъ силъ. Только злоба—провозгласилъ онъ—можетъ родительницѣ Изабеллы II дать другое имя, а не имя Королевы Регентши (которою она есть дѣйствительно), Королевы Христины де-Бурбонъ. Имя ея можетъ исчезнуть изъ бюджета, но останется въ сердцахъ Испанцевъ.“ Потомъ при громкихъ рукоплесканіяхъ своихъ приверженцевъ, Г. Монъ излилъ потокъ оскорбленій противъ герцога Витторіи, который всѣ права, всѣ человѣколюбивыя чувства, весь долгъ благодарности попралъ ногами.

Г. Сегасти отвѣчалъ на сіе съ досадою. Я признаю заслуги, оказанныя этою достопочтенною дамою государству, но знаю также, что она щедро вознаграждена услугами, оказанными ей государствомъ. При этомъ рѣчь его прекращена была слишкомъ сотнего депутатовъ, выбѣжавшихъ на средину зала, съ угрозою; это однако же не удержало его отъ повторенія вышесказанныхъ словъ болѣе внятнымъ голосомъ.

Это выраженіе взволновало до крайности политическихъ приверженцевъ Королевы родительницы, все существованіе коихъ состоитъ въ зависимости отъ присутствія ея. Вспышки дикой ярости, которой свидѣтелемъ былъ вчера такъ называемый храмъ національнаго представительства, не имѣютъ ничего подобнаго въ лѣтописяхъ испанскихъ кортесовъ. Стулья были изломаны, и хотя предупредили кровопролитіе, за то пролились потоки черниль съ опрокинутыхъ столовъ. Среди сего хоатическаго замѣшательства, президентъ министровъ, генералъ Нарваэзъ старался шпицрутеномъ доставить себѣ возможность отозваться, чтобы отъ имени правительства пригласить Г. Сегасти къ порядку. За симъ предложеніе Г. Сегасти отвергнуто было большинствомъ 141 голоса противъ 29.

Zaledwie słyszeć się dało imię wdowy po Ferdynandzie VII, natychmiast obecni Deputowani umiarkowani skupili się ku sobie, uradzili plan bitwy i przybrali naprzeciw progressistom nader groźną postawę. Minister marynarki wykazał naprzód, że Kortezy uchwałą z d. 16 stycznia 1844 r. postanowiły ciągłą wypłatę tych summ Królowéj Krystynie, wstrzymaną samowolnym rozkazem Rejenta Espartera. Poczém rozwodził się długo z pochwałami Królowéj matki, będącéj przedmiotem uwielbienia nie tylko Hiszpanii, ale całéj Europy, i wzorem wszystkich Monarchiń; dodając, że naród nie może jéj być dosyć wdzięcznym.

Po Ministrze wszedł na mównicę naturalny obrońca Maryi Krystyny, P. Mon, oświadczając, że przeciwko P. Sagasti do upadłego walczyć będzie. „Tylko złośliwość (zawołał) może matce Izabelli II nadawać inny tytuł, jak tytuł Królowéj Rejentki (którą jest rzeczywiście), inne imie, jak Królowéj Krystyny de Bourbon. Może to imię zniknąć z budżetu, ale pozostanie w sercach Hiszpanów.“ Następnie, śród grzmiących oklasków swoich stronników, wylał P. Mon potok obelg przeciw Xięciu Wittoryi, który wszelkie prawa, wszelkie uczucia ludzkości, wszelkie obowiązki wdzięczności nogami podeptał.“

Pan Segasti odpowiedział na to głosem rozdrażnionym: „Uznaję usługi, jakie ta dostojna dama krajowi wyświadczyła, ale wiem także, że sowicie została wynagrodzoną usługami, jakie jéj kraj wyświadczył.....“ Tu przerwały mu głosy przeszło stu Deputowanych, którzy wybiegli na środek sali, pięściami grożąc mówcy; co go jednak nie wstrzymało od powtórzenia powyższych wyrazów głosem jeszcze dobitniejszym.

Twierdzenie to było zbyt ostre, aby nie miało poruszyć do żywego członków politycznego stronnictwa, którego cały byt zależy od obecności Królowéj Krystyny. Wybuchy dzikiej gwałtowności, któréj świadkami była onegdaj tak nazwana świątynia reprezentacyi narodowéj, nie mają nic sobie równego w rocznikach Kortezów hiszpańskich. Krzesła zostały pogruzgotane, a lubo zapobieżono rozlewowi krwi, to jednak rozlały się potoki atramentu z poobalanych stołów. Pośród tego chaotycznego zamieszania, Prezes Ministrów, Jenerał Narvaez, usiłował machając szpicrutą zjednać sobie głos, aby w imieniu rządu wezwać P. Segasti do porządku. Gdy mu się to udało, wniosek P. Segasti odrzucony został większością głosów 141 przeciw 29.

НОВѢЙШІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Мадритъ, 26 Декабря.

На сихъ дняхъ произошли нѣкоторыя перемѣны въ кабинетѣ. Г-нъ Нарваэзъ остался предсѣдателемъ, не управляя никакимъ министерствомъ, а герцогъ Сотомайоръ принялъ министерство иностранныхъ дѣлъ.

— Изъ Лиссабона увѣдомляютъ, что 19 с. м. образованъ тамъ новый кабинетъ, подъ предсѣдательствомъ герцога Сальданья.

Константинополь, 22 Декабря.

Греко-Турецкое дѣло окончательно уже улажено. Греческій министръ иностранныхъ дѣлъ, г-нъ Глараки, послалъ къ Турецкому министру иностранныхъ дѣлъ, Али-Эфендію, письмо въ коемъ поручаетъ ему изъявить г-ну Муссурусу, сожалѣніе греческаго правительства, по случаю бывшихъ происшествій. Г-нъ Муссурусъ вскорѣ прибудетъ въ Аѳины въ званіи посланника.

NAJNOWSZE WIADOMOŚCI.

Madryt, 26 grudnia.

W tych dniach zaszła znowu zmiana w gabinecie. Jenerał Narvaez zatrzymał tylko prezesostwo, bez żadnego wydziału, a Xiążę Sotomayor objął po nim ministerstwo spraw zagranicznych.

— Donoszą z Lizbony, że tamże w dniu 19-m utworzony został nowy gabinet, pod przewodnictwem Xięcia Saldanhy.

Konstantynopol, 22 grudnia.

Spór Grecko-Turecki już jest szczęśliwie załatwiony; Grecki Minister spraw zagranicznych, P. Glarakis, przesłał list Tureckiemu Ministrowi spraw zagranicznych, Ali-Efendemu, w którym go upoważnia do oświadczenia panu Mussurus ubolewania rządu Greckiego, z powodu zaszłych wypadków. P. Mussurus przybędzie niebawem do Aten, dla sprawowania nadal obowiązków poselskich.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 9-го Января 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*